

Universul copilăriei

ISSN 2784 – 3289

ISSN-L 2784 – 3289

Centrul Școlar pentru Educație
Incluzivă “Alexandru Roșca”,
Piatra Neamț

Prezenta lucrare se adresează elevilor, părinților acestora și cadrelor didactice din învățământul special, în scopul promovării unui set de valori și principii necesare oricărui copil, pentru stimularea creativității și a interesului pentru lectură a elevilor noștri.

Echipa de redacție:

Editor: Prof. Larisa Bodnar

Colegiu redacțional:

prof. Elena Sandu

prof. Ioana Irimia

prof. Ștefan Popovici

prof. Andreea Gîngă

prof. Georgiana Pletea – Budău

prof. Anca Luca

prof. Niculina Simion

Elevi:

Florentina Avăcăriței

Brîndușa Ursu

Maria Tudose

Valentina Stoian

Coordonator: Director, prof. Irina Bălțătescu

Universul copilăriei

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă “Alexandru Roșca”, Piatra Neamț

Nr. 9/2024

Str. 1 Decembrie 1918, nr. 68, Piatra-Neamț, jud. Neamț

<https://www.cseialrosca.ro/revista-scolii-universul-copilariei>

Piatra-Neamț, 2024

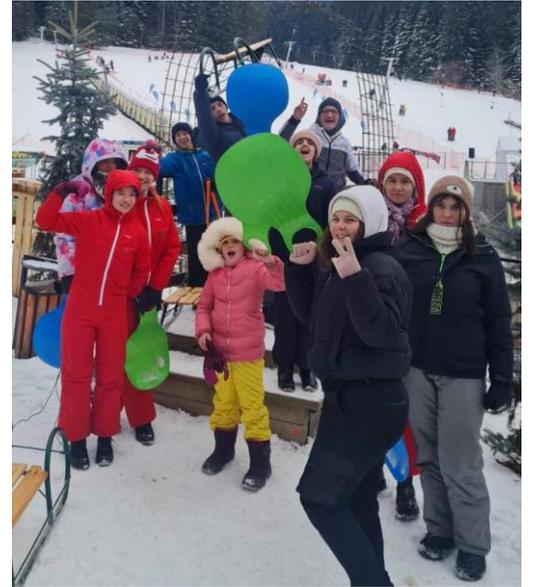
RETROSPECTIVĂ...

prof. Irina Bălțătescu

prof. Larisa Bodnar

Anul 2024 a început frumos, cu bucurie, dar și cu multe speranțe și visuri care așteaptă să fie împlinite...

L-am sărbătorit pe marele Eminescu, de Ziua Națională a Culturii...

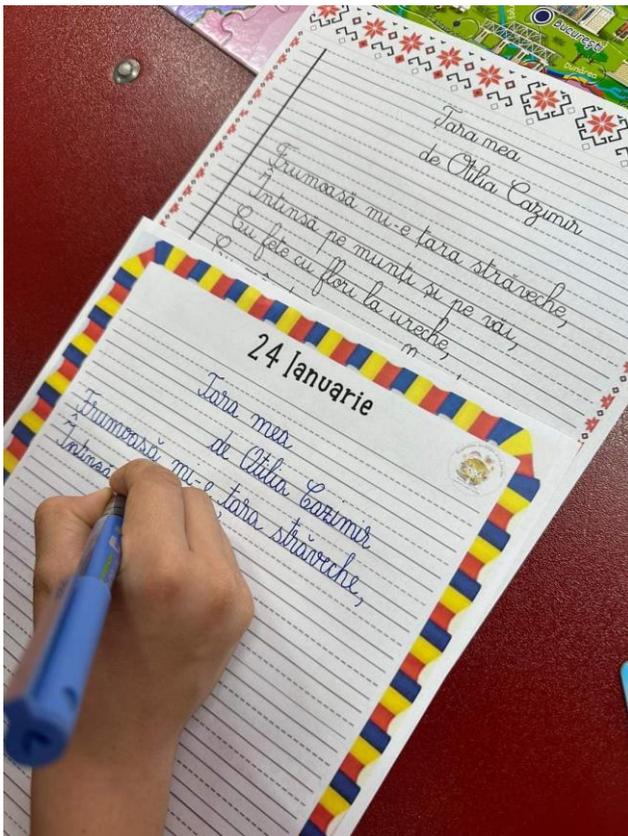

Am fost în vizită la prietenii noștri de la Colegiul Național de Informatică, unde am devenit mici oameni de știință...

Am sărbătorit Mică Unire...

Am încercat sa prevenim fenomenul violenței în școli...

Și am câștigat cărți în valoare de 5000 lei la concursul CARTETECA – O SINGURĂ CARTE, ȘANSE INFINITE, organizat de Libris...

... astfel încât ne-am bucurat de Ziua Cititului Împreună, răsfoind cele mai frumoase cărți...

Am vrut să îmbunăm primăvara, ca să ne putem bucura de soare, printr-o acțiune de ecologizare...

Însă am primit și cea mai grea veste: draga noastră doamnă Mihaela Bălan a decis să ne vegheze din cer... Cu sufletul îndurerat, cu lacrimi pe obraz, a trebuit să ne luăm la revedere de la un OM cu zâmbet cald, cu mângâieri care ostoiuau cele mai adânci răni și cu sfaturi pe care numai o mamă le putea oferi... I-am promis că nu o vom uita niciodată și că vom fi puternici și cuminiți, așa cum ne-a învățat!

Cu gândul la dumneaei, dar și la toate doamnele care ne îngrijesc cu dragoste și răbdare, am sărbătorit Ziua Mamei...

Am învățat să reciclăm, reducem și să reutilizăm cartonul în cadrul proiectului CartON...

Am fost în vizită la Școala Profesională Specială Ștefan cel Mare...

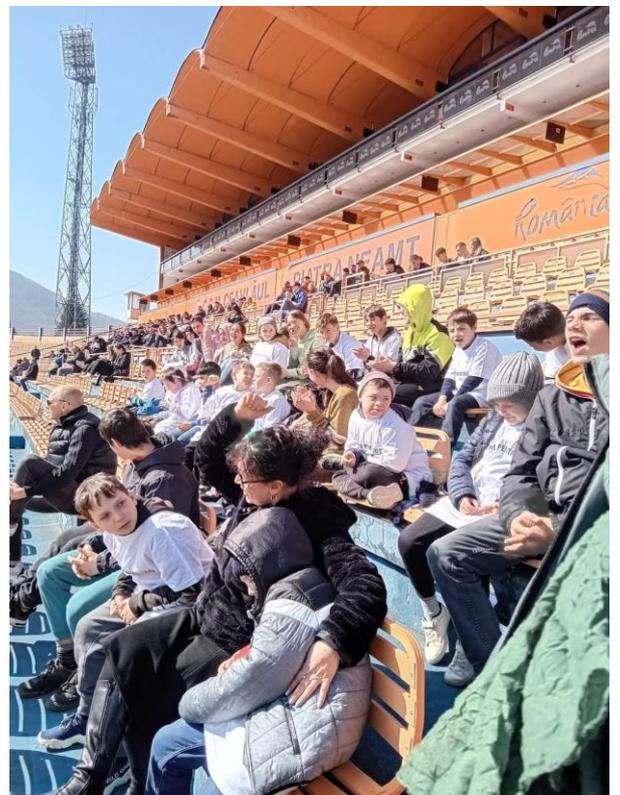
I-am sărbătorit pe colegii noștri speciali, dar și toate persoanele cu Sindrom Down...

Am învățat de Ziua Apelor despre proprietățile și importanța apei..

I-am susținut pe prietenii noștri de la CS Ceahlăul Piatra Neamț, fiind cei mai înfocați fani...

Am avut onoarea să vizităm Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, chiar de Ziua Mondială a Teatrului...

Ne-am înscris la concursul Lumea Polară UHU și ne-am distrat grozav realizând habitatul celor mai simpatice animale polare..

Am fost invitați la Ziua Jandarmeriei Române, unde ne-am făcut nou prieteni și am aflat o mulțime de lucruri interesante...

Am sărbătorit Ziua Păsărilor...

Am spus în cor NOT INVISIBLE! de Ziua Internațională de conștientizare a autismului...

Și am participat la proiectul 44 pentru prieteni, organizat de **Ambasada Statelor Unite în România** și implementat de **Consiliile Americane pentru Educație Internațională**..

În tot acest timp nu am uitat de Dumnezeu, căruia i-am mulțumit ori de câte ori am putut...

Și nu am uitat nici să ne distrăm...

Pentru ca știm că lucrurile bune se întâmplă oamenilor buni, așteptăm cu entuziasm experiențele ce vor urma!

„EU ȘI UE”

PROFESOR,
SANDU ELENA

În cadrul Cercului Aplicativ, „**Diversitatea -un beneficiu**”, coordonatori, profesor, Sandu Elena și profesor, Cioflânc Lavinia s-a desfășurat activitatea cu titlul, „**Eu și UE**”.

Scopul acestei activități a fost identificarea de către elevii celor două clase, a VI-a A și a VIII-a A, a țărilor europene și a specificului cultural al acestora, prin compararea trăsăturilor fiecăreia și prin folosirea hărților geografice.

Principalele obiective au fost: numirea unor elemente specifice și comune pentru fiecare țară, enumerarea sărbătorilor naționale ale principalelor țări europene, precum și expunerea unui mod de sărbătorire a Zilei Naționale a unei țări europene, la alegere.

Elevii au urmărit material audio-video despre întemeierea UE, pe baza căruia a fost identificat scopul principal al acestei uniuni de țări europene. Apoi au participat cu interes la activitățile: „Mapa europeană” - „Pașaportul meu european” - „Sărbătorile naționale”.

Resursele, metodele, modalitățile de evaluare, precum și modul de desfășurare al activităților propuse au fost următoarele:

- **Resurse:** tabla magnetică, lipici, harta Europei, Atlasul Europei, creioane, carioci, foarfece, hârtie A4 pliată, capsator
- **Metode:** sarcini etnografice, vizionare scurt metraje, proiecte colective și individuale
- **Modalități de evaluare:** fișa de autoevaluare, fișa observare sistematică a comportamentului elevului, fișa de reflecție
- **Mod de desfășurare:**

1. „Mapa europeană”

Elevii sunt solicitați să aleagă fiecare câte o țară a UE și să facă conturul acestora pe foile de flipchart, care vor fi distribuite pe suporturile vizuale ale sălii de clasă. Profesorul roagă copiii să realizeze niște simboluri (exemplu: steag, expresii în limba vorbită în acea țară, imagini cu costumul tradițional, mâncăruri specifice etc) ale țărilor și să le lipească în interiorul hărților conturate de ei. La finalul acestei activități elevii sunt rugați să reconstituie harta Europei și să stabilească asemănările și deosebirile dintre acestea.

2. „Pașaportul meu european”

Cadrul didactic propune elevilor să realizeze un „pașaport”, pe care vor lipi câte un simbol sau imagine reprezentative pentru fiecare țară „vizitată virtual”, cum ar fi: obiect de vestimentație, o culoare specifică, un preparat culinar specific; Olanda-lalele, Germania-halbă bere, Franța-turnul Eiffel, Norvegia-o sirenă etc.). La sfârșitul activității, copiii primesc diplome de cetățeni europeni.

3. „Sărbătorile naționale”

Profesorul solicită elevilor să identifice sărbătorile naționale ale fiecărei țări europene și să scrie data pe o coală de flipchart pe care o vor afișa în sala de clasă. Propune elevilor să formeze grupe de 2 sau 4 copii și apoi să aleagă fiecare, de comun acord, câte o țară, sarcina lor fiind de a enumera evenimentele-cheie și de a expune modul de sărbătorire a zilelor naționale ale fiecărei țări. (<https://www.supercoloring.com/ro/holidays/2023>)

JOCURILE VIDEO ȘI IMPACTUL LOR ASUPRA COPIILOR

DIAGNOSTICAȚI CU TULBURARE DIN SPECTRUL AUTISMULUI ȘI TULBURARE HIPERKINETICĂ CU DEFICIT DE ATENȚIE

Prof. Ștefan Popovici

Studiile au arătat că interactivitatea jocurilor video poate avea legătură cu comportamentul violent, în acest caz ne referim în special la jocurile video de tip violent, acestea pot face utilizatorul să aibă un comportament agresiv sau nociv, întrucât acesta poate prelua din ceea ce fac personajele din joc. Cercetătorii japonezi și americani au relatat faptul că, copiii care joacă jocuri video violente au un comportament agresiv timp de mai multe luni, chiar dacă aceștia nu se mai joacă. (Andronache, 2015)

Mazurek și Engelhardt în 2013 au realizat un studiu pentru a vedea cât de mult utilizează jocurile video, băieții cu TSA, ADHD și dezvoltare tipică și dacă cei cu TSA și ADHD sunt mai predispuși în a utiliza mai mult timp jocurile video, studiile anterioare susținând acest lucru. Studiul a avut 56 de participanți cu TSA, 44 cu ADHD și 41 cu dezvoltare tipică, iar vârstele au variat între 8 și 18 ani. În urma studiului s-a arătat că grupul de băieți cu TSA și ADHD s-au jucat mai mult timp pe zi jocuri video decât grupul băieților cu dezvoltare tipică (2,1h v.s. 1,2h), iar simptomele de neatenție au fost un factor principal al jucatului excesiv. Pe lângă jucatul mai mult timp, aceștia au și dificultăți în a întrerupe jocul video. Printre primele simptome specifice TSA, se numără comportamentele repetitive și dificultățile de integrare socială, acestea pot fi puse în legătură directă cu jucatul excesiv de jocuri video, iar efectele vizuale ale jocurilor video, pot cauza de asemenea probleme, în special persoanelor cu TSA. (Mazurek & Engelhardt, 2013)

Despre relația dintre ADHD și jocurile video nu se cunosc prea multe detalii, a fost realizat un studiu pentru a vedea dacă sunt diferențe între copiii cu ADHD și copiii cu dezvoltare tipică referitor la angajamentul față de jocurile video. Studiul a avut 50 de copii ca număr de participanți, 29 dintre aceștia aveau ADHD, iar restul de 21 făceau parte dintr-un grup de control, vârsta medie și sexul fiind asemănătoare în ambele grupuri, 10,8 ani în grupul cu ADHD și 12,1 ani în grupul de control. În urma studiului nu au fost relatate diferențe semnificative între cele două grupuri, din grupul copiilor cu ADHD, o treime dintre aceștia s-au jucat între una și trei zile pe săptămână, iar din grupul de control 62% dintre copii s-au jucat mai mult de o dată pe parcursul unei săptămâni. Timpul de joc a fost și el asemănător pentru

ambele grupuri, 50% dintre copii din grupul de control s-au jucat între una și două ore pe zi, iar din grupul copiilor cu ADHD 65% s-au jucat între una și două ore pe zi. Tipurile de jocuri video alese au fost aceleași în ambele grupuri, jocuri de aventură, de logică, de rol și de acțiune. Au fost găsite diferențe legate de comportament în momentul în care copii trebuiau să oprească jocul, copii cu ADHD, având dificultăți mai mari în face acest lucru. Iar pe scara PVP (Problem Videogame Playing) s-au înregistrat diferențe majore între copiii cu ADHD și cei din grupul de control, astfel s-a pus problema dacă copiii cu ADHD sunt mai predispuși în a devenii dependenți de jocuri video față de copii cu dezvoltare tipică, dar trebuie menționat că doar un subgrup din grupul copiilor cu ADHD, au avut scoruri mai mari pe scala PVP. (Bioulac , Arfi, & Bouvard, 2008)

MANIFESTAREA REGLĂRII EMOȚIONALE LA PERSOANELE CU TSA VS. ADHD VS. DIZABILITATE INTELECTUALĂ

PROF. IOANA IRIMIA

Tulburarea din Spectrul Autismului (TSA)

În TSA, reglarea emoțională ar putea explica unele dintre problemele comportamentale și emoționale care afectează funcționarea în toate domeniile activității copilului. Se cunoaște faptul că există o lipsă de reglementare emoțională la copiii cu TSA. Aceasta este asociată cu dificultăți majore, în special în mediul școlar. La vârsta adolescenței aceste dificultăți sunt asociate cu depresie, anxietate, probleme de comportament. (Anghel, Kobylinska, Stancu, & Dobrescu, 2016)

TSA este privit din ce în ce mai mult ca o tulburare care implică frecvența și intensitatea emoțiilor problematice. Spre exemplu, comparativ cu persoanele cu o dezvoltare tipică, persoanele cu TSA prezintă rareori răspunsuri empaticе pozitive și raportează niveluri mai mici de amuzament în contextul tipurilor sociale de umor, în schimb furia și anxietatea tind să fie mult mai intense. Toate aceste probleme (intensitate, durată, frecvență sau tip emoțional) pot rezulta din dificultățile de reglare emoțională. (Samson, Hardan, Lee, Phillips, & Gross, 2015)

Preșcolarii cu TSA pot avea dificultăți în reglarea emoțională din mai multe motive. Reactivitatea negativă, iritabilitatea și anxietatea sunt frecvente la acești copii, necesitând un efort de reglementare mai mare. Acestea ar putea asociate cu dificultățile de procesare senzorială (caracteristice pentru TSA). (Hirschler-Guttenberg, Golan, Ostfeld-Etzion, & Feldman, 2015)

Persoanele cu TSA au probleme serioase referitoare la reglarea emoțională și niveluri ridicate de intoleranță la incertitudine. Intoleranța la incertitudine este definită ca o caracteristică de dispoziție care rezultă dintr-un set de credințe negative despre incertitudine și implicațiile ei care duc la tendința de a reacționa negativ la nivel emoțional, cognitiv și comportamental la situații și evenimente incerte. În mod tradițional, intoleranța la incertitudine a fost asociată cu anxietatea, însă la persoanele cu TSA se leagă de aspectele fenotipice ale tulburării, respectiv sensibilitatea senzorială și comportamentele repetitive. Această intoleranță duce la implementarea rutinelor și a ritualurilor. (Sáez-Suanes, García-Villamisar, del Pozo Armentia, & Dattilo, 2020)

Dizabilitatea Intelectuală

Baurain, Nader-Grosbois, Dionne (2013) subliniază că adolescenții și copiii cu dizabilitate intelectuală sunt percepuți de către părinți și profesori ca fiind mai puțin dezvoltați pe latura socio-afectivă, comparativ cu cei cu o dezvoltare tipică. Aceștia prezintă mai multe comportamente antisociale sau probleme de comportament, atât la domiciliu, cât și la școală. Copiii cu sindrom Down prezintă empatie, înțelegere socială, abilități sociale interactive, însă

oportunitatea de a stabili prietenii este limitată din cauza afectării independenței sociale afectării limbajului și anumitelor întâzieri. Chiar dacă majoritatea copiilor și adolescenților cu Sindrom Down prezintă un comportament social adecvat, unii copii dezvoltă comportamente dificile care provoacă stres familial și afectează adaptarea socială.

Tulburarea de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD)

Copiii cu ADHD au dificultăți pe latura socială, emoțională și comportamentală, pe lângă simptomele de bază ale tulburării. Tinerii cu ADHD, comparativ cu tinerii cu o dezvoltare tipică, prezintă o reactivitate emoțională mai mare, niveluri mai ridicate de afectare negativă și niveluri mai scăzute de conștientizare emoțională. Studiile arată că problema legată de reglarea emoțională duce la un impact mai mare asupra calității vieții și a stimei de sine, față de impactul pe care îl are hiperactivitatea și deficitul de atenție. (Eyuboglu & Eyuboglu, 2020)

Eyuboglu și Eyuboglu (2020) subliniază faptul că atașamentul părinte-copil poate fi un factor legat de psihopatologia generală și simptomele ADHD. Stilul de atașament poate avea un efect asupra caracteristicilor clinice și evoluției ADHD, ca în multe tulburări psihiatrice, și poate fi și un precursor pentru dezvoltarea viitoare a acesteia. Copiii cu ADHD au de obicei probleme în relația cu părinții, sunt mai des expuși la traume din copilărie și la pierderea sau separarea părinților. Dacă ne referim la stilurile de atașament, un copil cu un atașament nesigur este mai predispus la dezvoltarea unor probleme legate de reglarea emoțională. Însă, atașamentul sigur are un efect pozitiv asupra domeniilor de competență care sunt adesea problematice pentru copiii cu ADHD.

BIBLIOGRAFIE:

Anghel, C. G., Kobylinska, L., Stancu, M., & Dobrescu, I. (2016). Emotional regulation of children diagnosed with Autistic Spectrum Disorder. *Fiziologia - Physiology*, 43-46.

Baurain, C., Nader-Grosbois, N., & Dionne, C. (2013). Socio-emotional regulation in children with intellectual disability and typically developing children, and teachers' perceptions of their social adjustment. *Research in Developmental Disabilities*, 2774-2787.

Eyuboglu, M., & Eyuboglu, D. (2020). Emotional regulation and attachment style in previously untreated adolescents with attention deficit and hiperactivity disorder. *Dusunen Adam: Journal of Psychiatry & Neurological Sciences*, 228-236.

Hirschler-Guttenberg, Y., Golan, O., Ostfeld-Etzion, S., & Feldman, R. (2015). Mothering, fathering, and the regulation of negative and positive emotions in high-functioning preschoolers with autism spectrum disorder. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 530-539.

Samson, A. C., Hardan, A. Y., Lee, I. A., Phillips, J. M., & Gross, J. J. (2015). Maladaptive Behavior in Autism Spectrum Disorder: The Role of Emotion Experience and Emotion Regulation. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 3424-3432.

Sáez-Suanes, G., García-Villamizar, D., del Pozo Armentia, A., & Dattilo, J. (2020). Emotional dysregulation and uncertainty intolerance as transdiagnostic mediators of anxiety in

adults with autism spectrum disorders and intellectual disability. *Research in Developmental Disabilities*, 1-11.

ROLUL POVEȘTILOR ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ELEVILOR CU CES

PROF. BODNAR LARISA/PROF. GÎNGĂ ANDREEA

„Viața seamănă cu o poveste, ceea ce importă nu e lungimea ei, ci valoarea ei” (Seneca).

Abilitățile de alfabetizare ale copiilor sunt esențiale în primii trei ani de viață și este un fapt binecunoscut că o bună comunicare cu copiii poate sprijini abilitățile lingvistice și de alfabetizare (Niklas, Cahrssen și Tayler, 2016). S-a înregistrat o creștere a numărului de copii care încep școala cu abilități lingvistice întârziate și o lipsă de abilități de comunicare (Hurd, 2006).

Ce este povestea?

Povestea este actul de a spune sau scrie povești sau narațiuni. De obicei, poveștile sunt spuse pentru divertisment, în scopuri informaționale sau în scopuri educaționale. Povestea este universală pentru experiența umană.

Înțelegem povestea ca o practică în care conținutul (fapte, informații) este transformat și adus într-o formă narativă pe care o numim „poveste”. Poveștile au în general un început clar recunoscut, un mijloc și un sfârșit (cronologie). În plus, poveștile oferă informații despre un cadru temporal și spațial distinct în care sunt situate (Woodside, A. G., & Megehee, C., 2009).

Rolul poveștilor

Poveștile au un rol esențial în dezvoltarea copiilor. Unele studii au demonstrat că poveștile pot dezvolta competențele sociale ale copiilor (Aryanti, 2009; Astington, 2010; Walker, 2005) și pot deveni cel mai bun predictor al acceptării colegilor (Slaughter, Dannis și Pritchard, 2002). De asemenea îi învață să lege relații interpersonale pozitive (Meltzoff, 2011) și au ca efect dezvoltarea cooperării în cadrul grupului, reducerea prejudecăților, rezolvarea conflictelor (Gehlbach în Woolfolk, 2009) și dezvoltarea capacității de interacțiune cu ceilalți (Astington & Gopnik în Barr, 2006).

Povestea este cea mai veche formă de predare. A legat comunitățile umane timpurii, oferind copiilor răspunsuri la cele mai mari întrebări despre creație, viață și viața de apoi. Poveștile ne definesc, ne modelează, ne controlează și ne fac. Nu fiecare cultură umană din lume este alfabetizată, dar fiecare cultură spune povești.

Poveștile în activitatea didactică

Narațiunea este modul de bază al interacțiunii umane și o modalitate fundamentală de a dobândi cunoștințe. Dahlstrom (2014) subliniază, demonstrează importanța narațiunii, a comunicării narative, în activitatea cu receptorii nonexperți. Astfel, poveștile:

- ✓ măresc înțelegerea
- ✓ cresc interesul
- ✓ sporesc implicarea atunci când comunică știința unui public neexpert.

Narațiunile sunt mai ușor de înțeles în comparație cu comunicarea logico-științifică standard. Povestirea narativă mărește amintirea, crește ușurința de înțelegere și scurtează timpul de lectură. Povestirea narativă este practică și bazată pe loc, unde cazuri specifice pot fi folosite pentru a genera generalizări pentru a deduce adevăruri mai mari. Comunicarea logico-științifică este teoretică și nu bazată pe loc, cu adevăruri abstracte care pot fi deduse într-o serie de situații.

Importanța poveștilor pentru învățarea vocabularului

Putem defini povestea ca actul de a folosi limbajul și gestul în moduri colorate pentru a crea scene într-o secvență. Când elevii învață prin povești, își dezvoltă limbajul oral și abilitățile de alfabetizare. În plus, povestea este considerată o tehnică fezabilă pentru îmbunătățirea imaginației și a abilităților de gândire și a abilităților creative. Pentru a adăuga mai multe, povestea permite cursantului să identifice forma și să-și construiască cunoștințele semnificative care, la rândul lor, îmbunătățesc învățarea. În cele din urmă, povestea îl ajută pe profesor să identifice trecutul cursanților și interesele și atitudinile acestora (Palmer, Harshbarger și Koch, 2001).

Importanța poveștilor pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

Potrivit Alfassi & Hefziba (2009), procesul de învățare este același atât pentru persoanele fără dizabilități, cât și pentru persoanele cu dizabilități intelectuale. Abordările și activitățile didactice tradiționale, precum sarcinile de citire și scriere din manuale, filme, prezentări powerpoint, expunerea orală și gestuală, printre altele, sunt metodele comune utilizate în procesul de învățare. Totuși, dificultățile de învățare sunt condiții care afectează modul în care o persoană învață să citească, să scrie, să vorbească și să calculeze. Acestea sunt cauzate de diferențele în structura creierului și afectează modul în care creierul unei persoane

procesează informațiile. O modalitate de a stimula spiritul și încrederea copiilor cu dificultăți de învățare este prin povești.

Ramanujam, (2007) a considerat că utilizarea poveștilor în clasă abordează multe probleme din educație:

- ✓ Povestirea este o experiență lingvistică plină de bucurie.
- ✓ Un copil se simte valorizat atunci când își poate exprima gândurile și sentimentele în mod articulat prin limbajul oral.
- ✓ Duce la o mai bună înțelegere a subiectelor și conceptelor.
- ✓ Un vocabular nou poate fi introdus și ușor de înțeles în contextul unei povești.
- ✓ Repovestirea crește capacitatea de a reaminti informații, de a ordona evenimentele din poveste, de a înțelege părțile poveștii.
- ✓ Poveștile încurajează jocul spontan, exprimarea de sine și stima de sine.
- ✓ Povestirea este o modalitate de a sublinia unicitatea imaginației fiecărei persoane, iar imaginația poate genera limbaj.
- ✓ Povestirea este o modalitate de a aduce împreună copiii și cărțile și de a interpreta literatura într-o manieră artistică mai degrabă decât într-o clasă.
- ✓ Îmbunătățește capacitatea de atenție a copiilor și asigură învățarea interactivă și participativă.
- ✓ Facilitează o mai bună înțelegere conceptuală a subiectelor. Se adresează inteligenței multiple la copii și facilitează creativitatea.

Utilizarea poveștilor ca metodă de predare a fost dezvoltată inițial pentru a ajuta persoanele cu tulburări din spectrul autist să dobândească abilități sociale. Studiile ulterioare au arătat că povestea ar putea fi folosită eficient în predarea abilităților de siguranță, precum și a abilităților sociale, pentru persoanele cu dizabilități de învățare, probleme de comportament și dizabilități intelectuale.

Predarea unor informații, concepte abstracte elevilor cu cerințe educaționale speciale, poate fi de multe ori o provocare, deoarece aceștia au nevoie de suport concret pentru a înțelege anumite noțiuni abstracte. Utilizarea poveștilor poate fi o bună modalitate de a accesibiliza informația și de a integra acele concepte abstracte în situații din viața lor de zi cu zi. Atunci

când se pot identifica cu eroii din poveste, când trăiesc aventurile acelor eroi cu tot sufletul, li se trezește și curiozitatea de a înțelege problemele cu care se confruntă acesta și de a găsi soluții.

Poveștile educă, ilustrează, luminează și inspiră. Ele dau ușurare de rutină și stimulează mintea. Sunt o mare motivație atât pentru profesori, cât și pentru studenți. Poveștile sunt folosite într-un cadru școlar exclusiv pozitiv, adică fără note, fără eșecuri, fără manuale, fără dicționare, fără echipament audiovizual costisitor - nimic nu se interpune între ascultător și povestitor. Povestea se învață lent pe o perioadă lungă de timp, dar atât începătorul, cât și povestitorul expert pot experimenta succesul la diferite niveluri.

Elementele deschise și bazate pe interacțiune din sala de clasă pot ajuta elevii să facă față comunicării imprevizibile din viața reală. Sarcinile care declanșează creativitatea elevilor sunt cruciale pentru dezvoltarea vocabularului și pentru dobândirea abilităților de care vor avea nevoie în viitor (Richards, 2013).

Pentru elevii cu deficiențe de intelect, poveștile pot deschide ușa cunoașterii, a exprimării propriilor gânduri și sentimente, de dezvoltare a unor relații sociale pozitive și de creștere a stimei de sine.

Bibliografie:

Niklas, F., Cohrsen, C., & Tayler, C. (2016), Parents supporting learning: A non-intensive intervention supporting literacy and numeracy in the home learning environment. *International Journal of Early Years Education*, p. 121–142

Hurd S., (2006), Exploring the link between language anxiety and learner self-management in open language learning contexts. *European Journal of Open, Distance and e-Learning*

Woodside, A. G., & Megehee, C. (2009), Travel storytelling theory and practice, p. 86–99.

Aryanti, Z. (2009). Hubungan kemampuan mengenali ekspresi wajah dalam komunikasi nonverbal dan kemampuan theory of mind dengan kompetensi sosial pada anak usia 11-12 tahun. *Jurnal Psikologi Tabula Rasa Universitas Gajah Mada Yogyakarta*

Astington, J. W., and Edward, M. J. (2010). The development of theory of mind in early childhood. *Encyclopedia on Early Childhood Development*, p. 1- 7

Slaughter, V., Dennis, M. J., and Pitchers, M. (2002). Theory of mind and peer acceptance in preschool children. *British Journal of Developmental Psychology*, p. 545-564.

Meltzoff, A. N. (2011), Social cognition and the origins of imitation, empathy, and theory of mind. *The WileyBlackwell Handbook of Childhood Cognitive Development*. 2nd Edition. West Essex: WileyBlackwell.

Dahlstrom, M. (2014), Using narratives and storytelling to communicate science with nonexpert audiences, <https://doi.org/10.1073/pnas.1320645111>

Alfassi M., Hefziba L. (2009), The efficacy of reciprocal teaching in fostering the reading literacy of students with intellectual disabilities, p. 291-305

Ramanujam, G. (2007), Storytelling to Promote Peace, Cultural Integration and the Reading Habit in Children, *Journal of Indian Section*, p. 23-24.

BENEFICIILE ANIMALELOR DE COMPANIE ASUPRA SANATATII

PROF. PLETEA-BUDAU GEORGIANA

Este binecunoscut faptul ca fiecare stapan de patruped si iubitor de animale are latura empatica mult mai dezvoltata decat ceilalti semeni. De altfel, este oarecum utopica sintagma "iubitor de animale" deoarece fiecare fiinta umana ar trebui sa aiba dezvoltata abilitatea de a iubi tot ceea ce ne inconjoara, de la firul de iarba, la fiecare fiinta vie ce vietuieste pe planeta. Stim ca, din pacate, mai sunt si exceptii nu placute, deviante de ordin psihologic ce trebuie tratate corespunzator. In continuare, voi detalia aspectele de ordin medical ce sunt influentate pozitiv de prezenta unui patruped in viata noastra. Joaca împreună cu un **animal de companie** poate ridica nivelul de serotonină și dopamină, care calmează și relaxează. Proprietarii de **animale de companie** au un nivel mai scăzut al trigliceridelor și colesterolului (indicatori ai bolilor de inima) decât cei fără **animale de companie**. American Heart Association a corelat deținerea animalelor de companie, în special a câinilor, cu un risc scăzut de boli de inima și o longevitate mai mare.

Studiile au descoperit de asemenea că:

1. Proprietarii de animale de companie sunt mai puțin susceptibile de a suferi de depresie decât cei fără animale de companie.
2. Persoanele cu animale de companie au un nivel al tensiunii arteriale mai mic în situații de stres decât cei fără animale de companie.
3. Joaca împreună cu un animal de companie poate ridica nivelul de serotonină și dopamină, care calmează și relaxează.

4. Proprietarii de animale de companie de peste 65 de ani fac cu 30 la sută mai puține vizite la medicii lor decât cei fără animale de companie.
5. În timp ce oamenii cu câini experimentează cele mai mari beneficii pentru sănătate, un animal de companie nu trebuie neapărat să fie un câine sau o pisică. Chiar și vizionarea unui peștișor într-un acvariu poate ajuta la reducerea tensiunii musculare și a pulsului
6. Pacientii cu infarct miocardic cu animale de companie, supraviețuiesc mai mult decât cei fără

Unul dintre motivele acestor efecte terapeutice este faptul că cele mai multe animale de companie îndeplinesc nevoia umană fundamentală de atingere. Chiar cei mai îndârjiți criminali în închisoare au arătat schimbări pe termen lung în comportamentul lor după interacțiunea cu animale de companie, mulți dintre ei confruntându-se cu această afecțiune reciprocă pentru prima dată. Atingerile, îmbrățișările sau giugiulirea unui animal iubitor ne pot calma rapid când suntem stresați. Tovărășia unui animal de companie poate alina de asemenea singurătatea, iar unele animale de companie sunt un stimulent important pentru exercitiul sănătos, care poate îmbunătăți în mod substanțial starea de spirit.

Dar ce se întâmplă în viața copiilor ce detin un companion patruped? Haideti sa vedem ce au descoperit studiile:

“Expunerea bebelușilor la animale de companie în primele lor luni de viață poate să stimuleze sistemul lor imunitar care funcționează apoi mai bine în lupta contra infecțiilor” a declarat pentru Los Angeles Times medical Danielle Fisher de la St. John’s Health Center din orașul Californian Santa Monica. Potrivit acestui studiu, publicat în revista Pediatrics, copiii care trăiesc într-o casă în care există un animal de companie în timpul primului lor an de viață au șansa de a fi mai sănătoși decât aceia care trăiesc într-o locuință în care nu există un animal de companie. Astfel, copiii care au un câine în primul lor an de viață au cu 31% mai puține infecții la nivelul tractului respirator în comparație cu copiii care trăiesc într-o casă în care nu există un câine. Copiii din familiile cu câini de companie au și mai puține infecții la nivelul urechii - cu 44% mai puțin și au nevoie de mai puține antibiotice atunci când se îmbolnăvesc. Studiul a fost realizat pe un eșantion de 397 de copii din Finlanda, care au fost monitorizați de la naștere și până când au implinit vârsta de un an. Familiile au raportat frecvența contactului pe care bebelușii îl aveau cu animalele de companie - în fiecare săptămână.

ABC News a raportat recent existența unei legături între durata de timp petrecută de animalele de companie în interiorul locuințelor și efectele benefice ale acestora asupra copiilor. Copiii care trăiesc în case în care câinii petrec mai puțin de șase ore pe zi prezintă cel mai mic risc de probleme respiratorii. Autorii studiului cred că acest fapt se datorează faptului

ca animalele care stau mai puțin în casă fac mai puțină mizerie în locuință. Expunerea la mizerie duce la o expunere mai mare la diverse tipuri de bacterii, iar acest fapt interesează sistemul imunitar.

Un alt studiu, realizat de o cercetătoare de la Research Centre for Human – Animal Interaction de la University of Missouri College of Veterinary Medicine din Statele Unite arată că un copil care suferă de autism poate dezvolta abilități sociale puternice și se poate exprima cu ușurință, dacă are un animal de companie, fie că este vorba despre un câine, o pisică, un iepure sau chiar un șarpe. “Când am comparat abilitățile sociale ale copiilor cu autism care trăiesc alături de câinii lor cu cele ale celor care nu au (animale de companie) s-a dovedit că acei copii care au câini manifestă abilități sociale mai bune”, a declarat la o conferință de presă, cercetătoarea Gretchen Carlisle, care s-a ocupat de studiu. “Cu toate acestea, mai important este că informațiile arată că acei copii care au orice fel de animal de companie în casă sunt mai dornici de a se implica în diverse comportamente, precum acela de a se prezenta singuri, să ceară informații sau să răspundă la întrebările celorlalți. Aceste tipuri de abilități sociale sunt, de obicei, dificile pentru copiii care suferă de autism, dar acest lucru arată că asertivitatea copiilor a fost mai mare atunci când au locuit alături de un animal de companie”, a mai spus cercetătoarea.

Gretchen Carlisle descrie animalele de companie ca “lubrifianți sociali” - dând exemplu momentul când un animal de companie intră într-o clasă și toți copiii au tendința de a se strânge în jurul lui și astfel ajung să se cunoască și să dialogheze între ei.

Printre abilitățile de care le dobândesc copiii care trăiesc alături de animale de companie se numără cele de comunicare, capacitatea de cooperare, asumarea responsabilităților, empatie, capacitatea de autocontrol și de a se relaciona cu alte persoane.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DIN LUNA APRILIE

PROF. IOANA IRIMIA

Planificarea este o parte critică a comportamentelor orientate spre obiective. Aceasta întruchipează abilitatea de a formula acțiuni în avans și de a aborda o sarcină într-un mod organizat, strategic și eficient. Acest lucru necesită abilitatea de a privi înainte, de a identifica, implementa și monitoriza diferite opțiuni pentru a orienta situația actuală către un nou obiectiv. Se presupune că ea este legată de maturizarea și nivelul de funcționare intelectuală generală. În general planificarea este investigată folosind Turnul Londrei. (Panerai, Tasca, Ferri,, D'Arrigo & Elia, 2014)

La baza funcției executive se află anumite procese cognitive și competențe comportamentale specifice. Câteva dintre acestea sunt: planificarea, memoria de lucru, flexibilitatea mentală, controlul inhibitor și alocarea resurselor atenționale. (Jordan, 2010)

Deoarece sunt nenumărate studii care susțin importanța planificării, eu împreună cu elevii mei de la clasa a VIII-a B, realizăm la fiecare început de lună calendarul cu zilele internaționale din luna respectivă. După ce am realizat calendarul, facem legătura între aceste zile și competențele care trebuie atinse la diferite materii.

Spre exemplu, pentru prima săptămână din luna Aprilie, așa arată calendarul nostru:

Luni 1 Aprilie	Marti 2 Aprilie	Miercuri 3 Aprilie	Joi 4 Aprilie	Vineri 5 Aprilie
Ziua păcălelilor	Ziua mondială de conștientizare a autismului	Ziua mondială a mersului la lucru	Ziua spunerii de minciuni	Ziua citirii hărților rutiere
				

Însă putem să adaptăm orice conținut ce trebuie învățat în funcție de ziua potrivită? Răspunsul este DA. Spre exemplu, la o oră de Educație Senzorială și Psihomotorie, de Ziua păcălelilor, oră în care trebuie să învețe despre articole de îmbrăcăminte și încălțăminte, copiii pot căuta prin clasă articolele vestimentare ale Laurei (păpușa clasei), deoarece aceasta a fost păcălită de vecina ei, vulpea, și i-au fost ascunse hainele și papucii prin toată clasa. În momentul în care un copil găsește un articol pierdut, nu i-l poate înapoia acesteia, până nu denumește articolul.

La final de zi, fiecare elev primește o bulină (bulina din calendar) care o lipesc în caiet, astfel încât să ne putem aduce aminte ce zi internațională a fost în ziua respectivă.

BIBLIOGRAFIE:

4. Panerai, S., Tasca, D., Ferri, R., D'Arrigo, V. G., & Elia, M. (2014). Executive Functions and Adaptive Behaviour in Autism Spectrum Disorders with and without Intellectual Disability. *Psychiatry Journal* , 1-11.
5. Iordan, A. D. (2010). Funcția executivă - Concept și modelare. *Revista de psihologie* , 1-178.

ROLUL PROFESORULUI ITINERANT/DE SPRIJIN

PROF. ITINERANT/DE SPRIJIN ANCA LUCA

„Școala incluzivă este o școală care nu exclude, este o școală tolerantă, prietenoasă și democratică, care valorizează și integrează toți copiii”.

Fiecare copil este o ființă unică!

Fiecare copil are dreptul la afecțiune, prieteni, mediu familial și social în care să crească și să se dezvolte plenar!

Fiecare copil are dreptul la educație!

Și deși toți copiii sunt egali în drepturi, ei totuși se deosebesc. De aceea, atunci când vorbim despre educarea lor, nu se pot da rețete universale valabile. Copiii învață diferit, unii – mai repede, alții – mai încet. Unii învață bine la anumite discipline, în timp ce alții – la altele. Unii înțeleg și asimilează informația în mod individual, în timp ce alții au nevoie de suport, de adaptarea materiei de studiu. Această diversitate face imperioasă rezolvarea a numeroase probleme, inclusiv a celei privind educația copiilor cu CES în cadrul învățământului general.

Educația incluzivă implică asumarea de noi roluri de către toți actorii procesului de învățământ. Pentru ca școlile obișnuite să facă față provocărilor legate de inserția copiilor cu CES, personalul didactic trebuie să beneficieze de sprijin în activitatea la clasă. În capitolul v „Educație” al Recomandării nr. R(92)6 din 9 aprilie 1992 a Comitetului Miniștrilor al țărilor membre ale Consiliului Europei se menționează: „Tinerii cu handicap și cei care au dificultăți de învățare trebuie să beneficieze de o acțiune pedagogică concepută sub forma unui sprijin educațional” (2), iar în Regulile Standard privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap (1993) se stipulează că, pentru a implementa practici educaționale vizând copiii cu CES, trebuie să se asigure flexibilitatea programei școlare, formarea continuă a profesorilor și a cadrelor didactice de sprijin (3).

Cadrul didactic de sprijin (CDS) reprezintă un actor nou, cu rol major în optimizarea procesului educațional din clasele unde se derulează învățământul integrat (6). Acesta este pregătit în domeniul educației speciale și, împreună cu educatorul/profesorul de la clasă, formează o echipă omogenă, responsabilă de instruirea elevilor. Cadrul didactic de sprijin acordă suport nu numai copiilor cu CES, ci și celor care întâmpină dificultăți de învățare (6). El este un bun consilier și partener pentru cadrele didactice și părinți, iar pentru copilul cu CES – susținător, profesor, tutore, terapeut, consilier, mediator, manager de caz, consultant și, nu în ultimul rând, prieten (4).

Cadrul didactic de sprijin:

- colaborează cu comisia internă de evaluare continuă din școală în vederea preluării informațiilor privind evaluarea și planul de servicii personalizat al elevului cu CES integrat în învățământul de masă;
- Colaborează cu întreg corpul profesoral al unității de învățământ în vederea realizării unei inserții eficiente în colectivul școlii;

- Elaborează și realizează, în parteneriat cu profesorii de la clasă, programul de intervenție personalizat, participă la adaptarea curriculumului;
- Colaborează cu profesorii de la clasele în care sunt integrați elevi cu CES în vederea stabilirii unor modalități de lucru adecvate;
- Consiliază familiile elevilor care beneficiază de servicii de sprijin;
- Efectuează evaluarea periodică a dezvoltării elevilor cu CES și operează modificări în programul de intervenție specializată (1).

Bibliografie:

Metodologia de organizare și funcționare a serviciilor educaționale prin cadre didactice de sprijin/itinerante pentru copiii cu CES școlarizați în învățământul de masă, emisă prin Ordinul MEC nr. 5379 din 24 noiembrie 2004.

Ghid pentru cadre didactice de sprijin/E. Vrasmaș, S. Nicolae, v. Oprea, T.vrasmaș, Ed. Vanemonde, buc., 2005.

Ghid pentru cadrele didactice de sprijin/itinerante, pentru membrii comisiilor interne de evaluare continuă și pentru cei care se ocupă de integrarea copiilor cu dizabilități și cu cerințe educative speciale în școala de masă/D. Drăghici, I. D. Radu, brașov, 2007.

Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale: strategii diferențiate și incluzive în educație/A.Gherguț, Ed. Polirom, Iași, 2006.

„HRANĂ SĂNĂTOASĂ/HRANĂ NESĂNĂTOASĂ”

PROFESOR, SANDU ELENA

În cadrul Proiectului Educațional, „**Nutriție și Incluziune**”, realizat în parteneriat cu Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”, coordonatori, profesor, Sandu Elena și profesor, Acuculiței Ancuța Denisa, s-a desfășurat activitatea cu tema, „Hrană sănătoasă/ hrană nesănătoasă”, pentru a marca importanța alimentației sănătoase pentru organism.

Printre obiectivele acestei teme au fost: identificarea alimentelor care aduc atât beneficii, cât și dezavantaje în realizarea unei nutriții echilibrate, realizarea unui clasament al alimentelor sănătoase/nesănătoase, enumerarea caracteristicilor unei alimentații adecvate vârstei, descrierea alimentului favorit.

Totodată, elevii au vizionat și un material ppt despre alimentația sănătoasă, pe baza căruia s-a desfășurat jocul „Așa da/ așa nu”.

MĂRȚISORUL – ORIGINI ȘI SEMNIFICAȚIE

FLORENTINA AVĂCĂRIȚEI
BRÎNDUȘA URSU

Conform unor opinii, măștișorul este un simbol exclusiv românesc și nu mai există și la alte popoare, iar alții consideră că măștișorul este un obicei tradițional românesc și că unele popoare vecine, cum sunt bulgarii, l-au adoptat, datorită frumuseții tradiției.

Conform vechiului calendar roman, 1 martie era prima zi din an, moment în care se marca „Matronalia” – o sărbătoare consacrată lui Marte, zeul războiului, al forțelor naturii, al primăverii și al agriculturii.

De măștișor sunt legate și două interesante legende: una din acestea spune că un zmeu a răpit soarele pentru trei anotimpuri, până iarna, când un viteaz l-a înfruntat pe zmeu și a redat astrul cerului și oamenilor. În luptă el a fost însă rănit, iar sângele s-a scurs pe zăpadă, în acel loc crescând ghiocii, care au devenit astfel vestitorii primăverii.

A doua legendă arată că Primăvara se plimba într-o poiană, când a observat un ghiocel răsărit, pe care a vrut să îl ajute să crească, îndepărtând zăpada din jurul lui. Iarna a devenit mâniaoasă și a trimis un frig teribil peste ghiocel care a înghețat, Primăvara a dorit să îi țină de cald cu mâinile și s-a rănit la un deget, iar sângele i-a curs peste ghiocel, readucându-l la viață. Potrivit legendei, astfel, Primăvara a învins iarna.

Nu se cunoaște exact când a apărut tradiția măștișorului, dar se estimează că ea este

ani.

veche de mii de

La origini, obiceiul mărtişorului era legat de reînnoirea naturii cu ocazia venirii primăverii, fiind larg răspândit ulterior în spaţiul balcanic. În timp tradiţia de mărtişor a primit şi alte conotaţii, legate de optimism şi credinţă.

Cert este că sărbătoarea mărtişorului a apărut în zona cuprinsă între regiunile istorice Maramureş şi Bucovina de nord, până la graniţa Bulgariei cu Grecia.

Forma mărtişorului e evoluat în timp, dacă la origini era simbolizat printr-o monedă – de aur sau argint – la care se ataşa o sfoară împletită din fire albe şi roşii sau albe şi negre, mai târziu a apărut sub forma unor mici pietre de râu vopsite în alb şi roşu înşirate pe o aţă, pentru ca în vremurile noastre el să fie reprezentat de măgelele colorate, ceramică ori flori. Dovezi ale obiceiurilor de acum circa 8000 de ani au fost descoperite în situl arheologic de la Schela Cladovei din judeţul Mehedinţi, unde au fost găsite coliere de care erau agăţate mici pietre de râu vopsite în alb şi roşu.

Se aminteşte că dacii purtau la gât mărtişoarele, confecţionate din pietricele albe şi roşii, roşul simbolizând sângele, soarele şi viaţa, adică femeia, iar albul reprezenta claritatea apelor şi reprezenta înţelepciunea bărbatului, şnurul fiind o îmbinare a celor două culori, care simboliza armonia celor doi.

În vremea dacilor, mărtişoarele erau considerate amulete cu puteri de protecţie solară, ce aduc frumuseţe şi fertilitate, erau purtate până când înfloreau copacii şi apoi erau agăţate de crengile acestora.

Aşadar tot mărtişor este numit şi şnurul bicolor, alb-roşu, de care se agaţă diferitele figurine, simbolizând şi lupta contrastelor – noaptea cu ziua, viaţa cu moartea, boala cu sănătatea, iarna cu vara.

La origini, mărtișorul era purtat de persoanele sensibile – copii sau fetele tinere, pentru a atrage norocul și fericirea.

Adolescentele, spre exemplu, primeau un astfel de talisman și îl purtau timp de 12 zile, după care îl prindeau de păr până la apariția primilor cocori sau berze, moment în care șnurul era atârnat de un copac, iar cu moneda se cumpăra caș – pentru ca fecioarele să se bucure de un ten alb – și vin roșu – pentru a avea obraji mereu rumeni.

În țara noastră există tradiții diferite legate mărtișor, în funcție de regiuni.

Spre exemplu, în Ardeal, mărtișoarele sunt agățate la uși, ferestre, sau chiar coarnele animalelor domestice, porivit credinței că astfel sunt alungate duhurile rele.

În zona Oradei există credința că oamenii devin mai sănătoși și mai frumoși dacă se spală cu apă proaspătă de ploaie în această zi.

Dobrogenii obișnuiesc să poarte mărtișoarele până la sosirea cocorilor, apoi le aruncă în aer, pentru ca astfel să primească o fericire „înaripată”, iar în Banat există obiceiul ca fetele să se spele cu zăpadă, sau cu apa de pe frunzele fragilor, pentru a fi iubite și pentru măritiș.

În zona Moldovei, ca și dincolo de Prut, există obiceiul ca mărtișoarele să fie oferite de fete băieților, de 1 martie, pentru ca pe 8 martie băieții să fie cei care oferă mărtișoare.

Împreună cu mărtișorul există tradiția de a se oferi și buchete de flori timpurii de primăvară, de obicei ghiociei.

Tot în ziua de 1 martie există la noi și tradiția „babelor”: fiecare persoană de sex feminin își alege o zi între 1 și 9 martie, corespunzătoare legendei babei Dochia care a urcat timp de 9 zile și 9 nopți cu oile pe munte, fiind îmbrăcată cu 9 cojoace, finalul legendei povestind despre faptul că Dochia moare înghețată, împreună cu turma ei, din cauza unui ger năprasnic. Conform tradiției, așa cum este vremea în ziua în care este aleasă

baba, astfel vor fi și doamnele și domnișoarele: liniștite și frumoase, sau supărate și urâte.

Nu în ultimul rând, să spunem că la finalul acestui ciclu, pe 9 martie, În zi de sărbătoare a Sfinților 40 de mucenici din Sevastia, zi denumită popular numită Moși, Mucenici, 40 de Sfinți, există în unele zone ale țării tradiția de a bea 40 de pahare de vin.

1 martie este vremea bucuriei, sărbătoarea primăverii în zona noastră geografică și fiecare țară așteaptă acest moment în conformitate cu propriile tradiții. La români și în Republica Moldova există mărtisorul, la bulgari Martenitsa – șnururi sau ciucuri împlețiți, alb-roșii, care simbolizează iubire, sănătate și fertilitate, în Albania există lidhka – însă aici simbolul este purtat doar de copii – la fel ca în Macedonia – și doar după 14 martie, până la apariția primelor rândunele, apoi este agățat de un copac pentru a alunga sipirtele rele.

Dacă în România, amuletele se dăruiesc femeilor, în Moldova, așa cum aminteam, primesc cadouri și bărbații, iar în Bulgaria până și animalele au un șnur alb-roșu.

Semnificația comună a albului este puterea masculină, longevitatea, în timp ce roșul reprezintă spiritul feminin, fertilitatea.

În unele zone din țară predomină superstiția conform căreia Baba Dochia va trimite gerul înapoi dacă de 1 martie au loc diferite activități gospodărești, tocmai din acest motiv femeile nu spală și nu dau cu mătura, ci pregătesc doar bucatele pentru masă.

Înțelepciunea populară mai arată că purtătoarele mărtișoarelor sunt ferite să fie arse de soare pe timpul verii, vor fi sănătoase și frumoase ca florile primăverii, vor fi plăcute și drăgăstoase, bogate și norocoase, ferite de boli și deochi.

Surse: <https://www.radioromaniacultural.ro/sectiuni-articole/istorie-filozofie-psihologie/documentar-sarbatoarea-martisorului-origine-si-traditii-id4358.html>

<https://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83r%C8%9Bi%C8%99or>

www.google.com

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PRIMĂVARĂ

MARIA TUDOSE

VALENTINA STOIAN

Primăvara este anotimpul care ajută natura să-și arate frumusețile, când totul se trezește din somnul adânc al iernii. Totul înverzește, timizi, mugurii copacilor încep să se despice, pentru ca apoi livezile să se împodobească cu maramă de flori.

Obiceiurile și tradițiile strămoșești sunt incluse în viața de zi cu zi nu ca o îndatorire, ci ca o exprimare sufletească față de simțurile lăuntrice, față de evenimentele de actualitate ale subiecților. Obiceiurile și tradițiile străvechi exprimă pentru fiecare perioadă parcursă tabloul de ansamblu al poziției sociale și al gradului de dependență de orice natură, trecutul istoric, nivelul de trai și de credință. Cunoașterea obiceiurilor și a tradițiilor populare are o importanță deosebită datorită conținutului de idei și de sentimente, a faptelor care oglindesc trecutul bogat și valorile poporului nostru.

Obiceiurile și tradițiile străvechi exprimă strânsa legătură a omului cu natura. Obiceiurile calendaristice și cele legate de viața de familie sunt o componentă perenă a culturii tradiționale.

Anotimpul primăvara, anotimpul renașterii, este bogat în obiceiuri populare străvechi, uneori contopite cu tradiția creștină, altele dăinuind izolate, cu toate ciudățeniile lor precreștine, pe care azi ne este greu să le mai luăm în serios, dar pe care cei din vechime le credeau și le respectau cu strictețe ținându-și existența pe ele, ca pe o urzeală tainică, vegheată din veac de sufletele strămoșilor.

Anotimpul primăvara, anotimpul renașterii, este bogat în obiceiuri populare străvechi.

Dragobetele

Dragobete este zeul tinereții în Panteonul autohton, patron al dragostei

La noi, Dragobete era ziua când fetele și băieții se îmbrăcau în haine de sărbătoare și, dacă timpul era frumos, porneau în grupuri prin lunci

și păduri, cântând și căutând primele flori de primăvara. Fetele strângeau în această zi ghiocei, viorele și tămâioase, pe care le puneau la icoane, pentru a le păstra până la Sânzâiene, când le aruncau în apele curgătoare.

Zi așteptată cândva cu nerăbdare de toți tinerii, au fost în bună parte uitate, păstrându-se doar în amintirea bătrânilor. Iar în ultimii ani, Dragobetele autohton riscă să fie dat cu desăvârșire uitării, el fiind înlocuit de acel Sfânt Valentin ce nu are legătură cu spiritualitatea românească.

Mărțișorul

Românii sărbătoresc venirea primăverii într-un mod unic, la începutul lunii martie. 1 Martie, prima zi de primăvară, este o zi de adevărată sărbătoare. Străzile sunt inundate de mărțișoare și de flori. Mărțișorul este sărbătoarea tradițională românească care celebrează sosirea primăverii. Cu această ocazie se oferă doamnelor și domnișoarelor mărțișoare, simbol al binelui și bunăstării.

Babele

Legenda spune că între 1 și 9 martie, "Zilele babelor", Baba Dochia toarce lângă oi îmbrăcată în nouă cojoace pe care le scutură unul câte unul în fiecare zi. În România, prima zi a primăverii este de neconceput fără imaginea Babei Dochia. Conform legendei, se spune că bătrâna purta douăsprezece sau nouă cojoace, pe care a început să și le scoată la începutul lunii martie, fapt ce a provocat schimbări ale vremii. Zilele însorite au fost deseori urmate de ploaie și ocazional chiar de lapoviță. Mitul ne spune de asemenea că, Baba Dochia a avut trei momente speciale,

marcate astfel: 1 martie: timpul dedicat însămânțării de primăvară, 2 martie: ziua muncii de vară; 3 martie: reprezentând secerișul de toamnă. În funcție de modul în care evoluează vremea în aceste trei zile, putem ști cu certitudine cum va fi

timpul în cele trei anotimpuri amintite. Puțini, desigur, rezistă tentației de a nu-și alege o "babă" în timpul primelor nouă zile din martie, pentru că, dacă ziua aleasă este însorită, aceasta înseamnă ca ești binecuvântat cu un suflet pur și blând și totul îți va merge bine întreg anul. Din contră, dacă vremea este friguroasă și geroasă, cu vânt și cu un cer înnorat, atunci persoana în cauză va fi la rândul ei cu inima "rece, neagră și înghețată". Există o altă parte a acestei legende legată de măștișor, care ne spune că, Baba Dochia obișnuia să cutreiere peste dealuri și văi împreună cu turma sa. Asemenea altor țărănci din acea vreme, ea își petrecea timpul torcând lână. La venirea primăverii, a făcut o gaură într-o monedă și a trecut prin aceasta o bucată de lână. În timp, diferite simboluri au început să înlocuiască moneda inițială. Astăzi există câini, elefanți, fluturi, semne zodiacale, mici inimioare, chei, măști, pitici, o întreagă lume în miniatură creată special pentru a simboliza venirea primăverii, alături de micile buchețele de violete, ghiocei, zambile și de fulgii de zăpadă care câteodată nu ne părăsesc nici în martie.

8 Martie

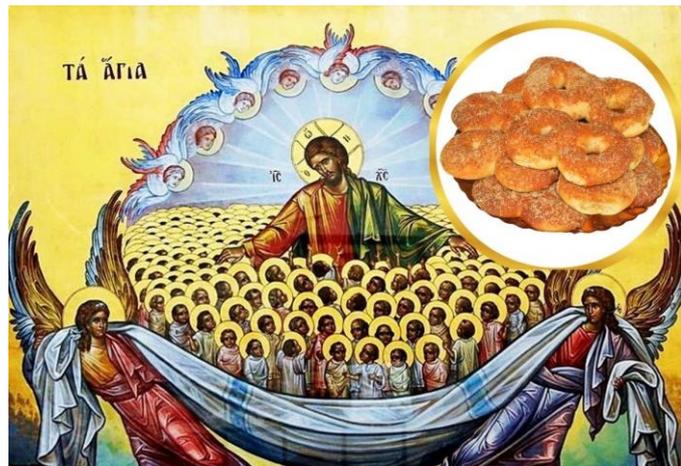
8 Martie - zi dedicată mamelor din lumea întreagă; acest cuvânt „mama”, evocând ființa iubită, care ne-a dat viață, cea care se-
apleacă înfrigurată de griji peste leagănul copilului sau peste nădejtile adolescentului; cel dintâi gângurit al pruncului – când

deschide ochii în lume; bucuria și durerea, mândria și puterea, gloria și măreția, începutul și sfârșitul misiunii sfinte a femeii. Să nu uităm niciodată această sărbătoare dedicată mamelor noastre, să le recunoaștem meritele și să nu ne uităm Mama.

Mucenicii

Ziua de 9 martie este cunoscută popular ca sărbătoarea Mucenicilor, a cărei însemnătate derivă din sacrificiul celor 40 de martiri, de pe vremea Imperiului Roman. Printre obiceiurile și tradițiile care au ajuns până la noi se numără prepararea “sfințisorilor” și consumarea a 40 de pahare de vin.

Se spune că, la începuturile creștinătății, 40 de soldați din armata romană s-au hotărât să treacă la religia lui Hristos. Cum aceasta nu era încă acceptată de Imperiu, ei au fost pedepsiți cu viața, fiind aruncați într-un lac. Astfel, ei au devenit martiri și sunt cinstiți prin diferite ritualuri pe data de 9 martie.

Buna Vestire

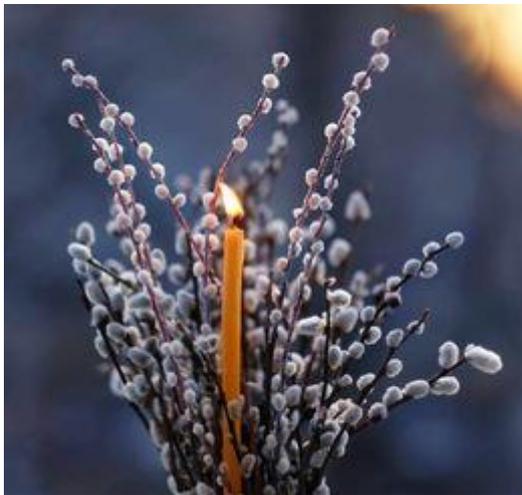
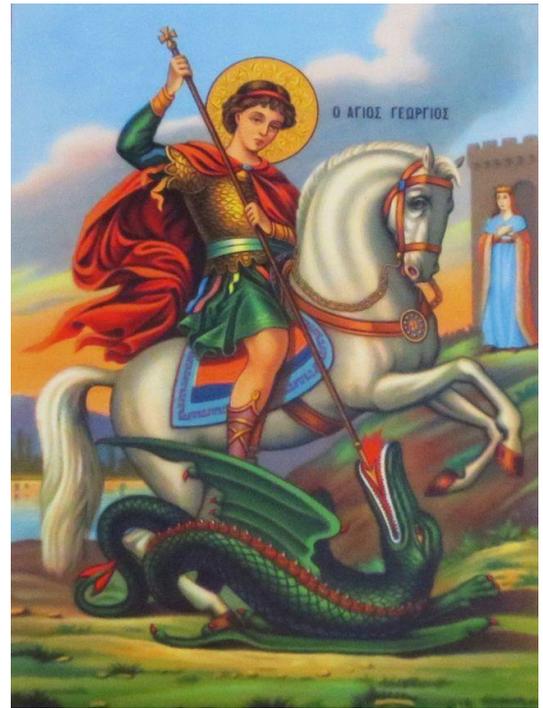
O altă sărbătoare a primăverii este Buna-Vestire (25 Martie) sau “Ziua cucului”. Potrivit creștinilor, pe 25 martie, Arhanghelul Gavril sau Gabriel i-ar fi vestit Fecioarei Maria că a fost aleasă de Dumnezeu să dea naștere Mântuitorului Hristos. În calendarul popular sărbătoarea aceasta se mai numește și Blagoviștenie sau “Ziua cucului”, cucul ocupând un loc central în cadrul acestei mult așteptate sărbători. Cucul perceput ca încarnare a strămoșului mitic, pasăre cu un pronunțat substrat erotic, anunță sosirea efectivă

a primăverii. Primul său cântec care are loc de obicei la Buna-Vestire, trebuie să fie așteptat de toți oamenii în haine curate, veseli, cu stomacul plin și cu bani în buzunare. Dacă nu ar fi îndeplinite aceste condiții rituale, oamenii respectivi nu ar beneficia de toate acele lucruri în anul care va urma.

Sfântul Gheorghe

În fiecare an, la 23 aprilie, îl prăznuim pe Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință. Marele Mucenic Gheorghe s-a născut în Capadocia, din părinți creștini. A urmat cariera militară, ajungând comandant în armata împăratului Dioclețian.

În anul 303, împăratul a dat un decret prin care toți creștinii erau obligați să se lepede de credința în Hristos și să se închine zeilor. Sfântul Gheorghe, pentru că nu a vrut să jertfească zeilor, a fost condamnat la moarte prin decapitare în anul 303, în ziua de 23 aprilie. În credința populară Sf. Gheorghe este asociat adesea cu omorîrea balaurului.

Floriile

În fiecare an, cu o săptămână înainte de ziua Paștelui, se serbează Floriile. Această sărbătoare simbolizează intrarea în Ierusalim a Domnului Iisus Hristos, care, întors din cetatea Efraim, hotărăște să meargă în orașul sfânt. În cinstea lui, oamenii l-au întâmpinat cu flori și ramuri înverzite, întinzând în calea lui chiar și hainele lor.

Se pare că denumirea populară a sărbătorii vine și de la zeița romană a florilor, Flora, peste care s-a suprapus intrarea Domnului în Ierusalim. Tot de la Flora vine și semnificația de renaștere a naturii, însă potrivit specialiștilor, cel mai mult primează semnificația creștină a evenimentului.

În această zi, denumită și Duminica Stâlpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic și de

măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestre. Obiceiurile de Florii sunt diversificate, în funcție de zona geografică.

Paștele, sărbătoarea creștină a Învierii

Ultima săptămână a postului care precede sărbătoarea este săptămâna mare, care începe cu duminica Floriilor și se termină cu duminica pascala. Sărbătoarea începe de fapt cu duminica Floriilor,

când se sărbătorește intrarea lui Hristos în Ierusalim. Săptămâna mare are menirea împărțirii chinurilor lui Iisus. În această săptămână se termină postul de 40 de zile, și natura renaște.

Sărbătoarea Paștelui începe în după masa zilei de sâmbătă. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spunea că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă "nouă" va avea noroc toată viața.

Apa prezintă un rol important și duminică. Creștinii mergeau la biserică ducând mâncarea și vinul pregătit pentru a fi sfințite. Postul se termină oficial prin consumarea acestor bucate. În unele regiuni această tradiție este vie și în zilele noastre. Se spunea că dacă găinile apucă, să mănânce din rămășițele acestor mâncăruri vor oua mult. Se obișnuia ca oul sfințit să fie consumat în mijlocul familiei, pentru ca în cazul în care careva s-ar rătăci să își amintească cu cine a mâncat și să își regăsească calea spre casă. Mâncarea tradițională este carnea de miel pregătită după mai multe rețete specifice. Mielul este simbolul lui Hristos...

Înălțarea Domnului. Ziua Eroilor

Biserica creștină - Ortodoxă și Catolică - sărbătorește la 40 de zile după Învierea Domnului, un mare eveniment din viața Mântuitorului Iisus Hristos, și anume Înălțarea la cer, de fapt ultimul, din activitatea Sa pământească.

Nașterea și Înălțarea sunt cele două punți care leagă creatura de Creator,

pământul cu cerul, care împacă pe credincios cu Dumnezeu. Dacă prin nașterea din Bethleemul Iudeii Dumnezeu a coborât pe pământ sub formă umană ca să împace fapta cu Creatorul, prin Înălțarea la cer, în văzul Apostolilor adunați în Betania s-au deschis credinciosului cerurile, asigurându-i-se posibilitatea desăvârșirii și deci, a mântuirii. Cele două evenimente alcătuiesc axa creștinismului și calea de lumină pe care trebuie s-o și mărturisim pe Hristos, ca Domnul și Stăpânul lumii.

Dar sărbătoarea Înălțării Domnului pentru noi, românii, mai are un sens : acela că cinștim și pomenim pe Eroii și Martirii Neamului, care și-au dat viața pentru apărarea și întregirea țării, pentru dreptate și adevăr.

Bibliografie:

www.scoalaargeseana.ro

www.google.ro

GLUME...LA ȘCOALĂ

VALENTINA STOIAN

***

Un copil plângea pe hol. Profesoara îl vede.

– Copile, de ce plângi?

Un copil mi-a furat plăcinta!

– A fost cu intenție?

– Nu, cu brânză...

***

Educatorea o întreabă pe Măriuca la grădiniță:

– De unde ai tu, Măriuco, părul așa frumos și bogat? De la
mămica ta sau de la tatăl tău?

– Cred că de la tata, că el nu mai are deloc.

***

– Copii, ce înseamnă să fii diplomat?

– Să te gândești de două ori înainte de a nu spune nimic!

***

– Bunico, mâine avem ședință cu părinții. Poți să ajungi?

– De ce mă chemi întotdeauna pe mine la ședință?

– Pentru că tu nu auzi așa bine.

Cuprins

RETROSPECTIVĂ.....	3
„EU ȘI UE”	22
JOCURILE VIDEO ȘI IMPACTUL LOR	24
MANIFESTAREA REGLĂRII EMOȚIONALE LA PERSOANELE CU TSA VS. ADHD VS. DIZABILITATE INTELECTUALĂ	26
ROLUL POVEȘTILOR ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ELEVILOR CU CES	29
BENEFICIILE ANIMALELOR DE COMPANIE ASUPRA SANATATII	34
PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DIN LUNA APRILIE.....	37
ROLUL PROFESORULUI ITINERANT/DE SPRIJIN	39
„HRANĂ SĂNĂTOASĂ/HRANĂ NESĂNĂTOASĂ”	41
MĂRȚISORUL – ORIGINI ȘI SEMNIFICAȚIE	43
TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PRIMĂVARĂ	47
De ce au nevoie copiii cu dizabilități	54
GLUME...LA ȘCOALĂ	55